

SLO Leerdoelenkaart aardrijkskunde: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo
1. Burgerschap	1. Je bent je bewust van jouw rol in je omgeving en in de wereld. Je denkt kritisch na over de samenleving nu en in de toekomst.	1.1 Leefbaarheid	1.1.1. Je beschrijft aan de hand van gegeven criteria de leefbaarheid van je eigen regio.	1.1.1. Je beschrijft en verklaart aan de hand van gekozen criteria de leefbaarheid van je eigen regio.	1.1.1. Je verklaart verschillen in leefbaarheid tussen gebieden binnen de eigen regio.	1.1.1. Je treft maatregelen om problemen van leefbaarheid in de eigen regio op te lossen.	42, 43	42, 43
		1.2 Multiculturele samenleving	1.2.1. Je beschrijft de spreiding van verschillende bevolkingsgroepen in Nederland.	1.2.1. Je verklaart de spreiding van verschillende bevolkingsgroepen in Nederland.	1.2.1. Je verklaart de spreiding van verschillende bevolkingsgroepen in Nederland en beschrijft de ruimtelijke verdeling (segregatie) in steden.	1.2.1. Je verklaart de spreiding van verschillende bevolkingsgroepen in Nederland en waardeert de ruimtelijke verdeling (segregatie) van bevolkingsgroepen.	42, 43	42, 43
		1.3 Wereldburgerschap	1.3.1. Je beschrijft de vormen van internationale samenwerking. 1.3.2. Je laat zien dat je in het dagelijks leven gebruik maakt van spullen uit alle delen van de wereld.	1.3.1. Je beschrijft een mondiale kwestie en verklaart de rol van internationale organisaties daarin. 1.3.2. Je laat zien dat jij verbonden bent met de mondiale samenleving.	1.3.1. Je waardeert mondiale kwesties vanuit verschillende dimensies (sociaaleconomisch, cultureel, natuur, politiek). 1.3.2. Je beschrijft jouw beeld van de wereld met jouw rol daarin.	1.3.1. Je voorspelt de afloop van een mondiale kwestie aan de hand van scenario's. 1.3.2. Je formuleert eigen standpunten over mondiale kwesties.	42, 43 42, 43	42, 43 42, 43
2. Duurzaamheid	2. Je bent je bewust van het gebruik van de aarde door de mens en je hebt inzicht in de gevolgen daarvan.	2.1 Ecologische voetafdruk/ draagkracht en natuur	2.1.1. Je beschrijft je ecologische voetafdruk.	2.1.1. Je verklaart je ecologische voetafdruk.	2.1.1. Je beschrijft jouw eigen milieugebruiksruimte en je vergelijkt deze met anderen.	2.1.1. Je licht het verband tussen welvaart en milieugebruiksruimte toe.	30, 32, 42	30, 32, 42
			2.1.2. Je beschrijft een ecosysteem en geeft een voorbeeld van een ecosysteem.	2.1.2. Je beschrijft een ecosysteem en geeft voorbeelden van een ecosysteem op verschillende schaalniveaus.	2.1.2. Je herkent ecosystemen op verschillende schaalniveaus en je geeft voorbeelden van gebieden waar de draagkracht van het natuurlijk milieu is overschreden.	2.1.2. Je herkent ecosystemen op verschillende schaalniveaus, je geeft voorbeelden van gebieden waar de draagkracht van het natuurlijk milieu is overschreden en je herkent milieuproblemen.	30, 32, 42	30, 32, 42
		2.2 Natuurlijke hulpbronnen	2.2.1. Je herkent natuurlijke hulpbronnen (water, voedsel en energie).	2.2.1. Je herkent natuurlijke hulpbronnen (water, voedsel en energie) en je beschrijft maatregelen voor duurzaam gebruik.	2.2.1. Je beschrijft het huidige gebruik van natuurlijke hulpbronnen (water, voedsel en energie) op aarde en je draagt duurzame oplossingen voor de toekomst aan.	2.2.1. Je verklaart het huidige gebruik van natuurlijke hulpbronnen (water, voedsel en energie) op aarde en je draagt duurzame oplossingen voor de toekomst aan.	30, 32, 42	30, 32, 42
		2.3 Broeikasewffect	2.3.1. Je beschrijft het broeikasewffect.	2.3.1. Je beschrijft de gevolgen van het broeikasewffect door de mens en voor de mens.	2.3.1. Je beschrijft de werking en gevolgen van het menselijk broeikasewffect voor verschillende gebieden.	2.3.1. Je waardeert de oorzaken van het menselijk broeikasewffect.	30, 32, 42	30, 32, 42
3. Bevolking en ruimte	3. De ruimtelijke spreiding en ontwikkeling van de bevolking op aarde inzichtelijk maken.	3.1 Bevolkingskenmerken	3.1.1. Je beschrijft de bevolkingspiramide.	3.1.1. Je beschrijft model van demografische transitie.	3.1.1. Je beschrijft en verklaart het verloop van het model van demografische transitie in een land in fasen.	3.1.1. Je verklaart de verschillen in het verloop van het model van demografische transitie tussen landen.	38, 42	38, 42
			3.1.2. Je beschrijft en verklaart spreiding van de bevolking op aarde m.b.v. reliëf en klimaat.	3.1.2. Je beschrijft en verklaart spreiding van de bevolking op aarde m.b.v. reliëf en klimaat.	3.1.2. Je beschrijft en verklaart spreiding van de bevolking op aarde.	3.1.2. Je beschrijft en verklaart spreiding van de bevolking op aarde.	38, 42	38, 42
			3.1.3. Je beschrijft de bevolkingsgroei per continent.	3.1.3. Je beschrijft de gevolgen van toenemende bevolkingsgroei per continent.	3.1.3. Je beschrijft en verklaart de groei van de wereldbevolking per macro-regio.	3.1.3. Je voorspelt de groei van de wereldbevolking en de consequenties er van voor verschillende gebieden.	38, 42	38, 42
		3.2 Migratie	3.2.1. Je beschrijft de redenen voor migratie (van en naar Nederland).	3.2.1. Je beschrijft het migratieproces (van en naar Nederland).	3.2.1. Je beschrijft en verklaart verschillende migratiestromen tussen gebieden.	3.2.1. Je beschrijft, verklaart en waardeert het migratiebeleid van Nederland en de Europese Unie.	38, 42	38, 42
		3.3 Ruimtelijke ontwikkeling	3.3.1. Je beschrijft verschillend ruimtegebruik in een gebied.	3.3.1. Je verklaart conflicterend ruimtegebruik vanuit verschillende dimensies.	3.3.1. Je beschrijft en waardeert tegenstellingen tussen ruimtegebruikers.	3.3.1. Je beschrijft en verklaart processen van ruimtelijke ontwikkeling in Nederland.	38, 42	38, 42
			n.v.t.	3.3.2. Je benoemt verschillende soorten Nederlandse steden (historisch, nieuwe steden, vinex) en vergelijkt de opbouw.	3.3.2. Je onderscheidt de opbouw van de verschillende wijken in een Nederlandse stad.	3.3.2. Je onderscheidt de opbouw van de verschillende woningtypen in een Nederlandse stad.	38, 42	38, 42
4. Globalisering	4. Het proces van internationaler worden van betrekkingen tussen gebieden en de schaalvergroting in de economie inzichtelijk maken.	4.1 Transport en vervoer	4.1.1. Je beschrijft de infrastructuur en schaalvergroting in transport in Nederland.	4.1.1. Je beschrijft de ruimtelijke gevolgen van schaalvergroting in transport en je verklaart de toenemende mobiliteit in Nederland.	4.1.1. Je beschrijft de gevolgen van de ontwikkelingen in de transporttechnologie op het wereldhandelssysteem.	4.1.1. Je verklaart de gevolgen van de ontwikkelingen in de transporttechnologie op het wereldhandelssysteem.	38, 42, 46	38, 42, 46
		4.2 Global shift	4.2.1. Je noemt economisch belangrijke gebieden op wereldschaal.	4.2.1. Je beschrijft verschillende economische regio's op wereldschaal.	4.2.1. Je beschrijft de verschuiving van het economisch zwaartepunt op wereldschaal na 1950.	4.2.1. Je voorspelt regionaal economische ontwikkeling op wereldschaal.	38, 42, 46	38, 42, 46
		4.3 Middelen van bestaan	4.3.1. Je beschrijft de globale arbeidsverdeling in de wereld.	4.3.1. Je licht het verband tussen arbeidsverdeling en welvaart in de wereld toe.	4.3.1. Je licht de gevolgen van der veranderende internationale arbeidsverdeling voor verschillende gebieden toe.	4.3.1. Je verklaart het patroon van veranderende arbeidsverdeling voor drie gebieden in de wereld.	38, 42, 46	38, 42, 46
5. Arm en rijk	5. De relaties tussen gebieden in de context plaatsen van verschillen in welvaart en welzijn.	5.1 Ontwikkelingsgebieden	5.1.1. Je beschrijft kenmerken van ontwikkelingsgebieden.	5.1.1. Je beschrijft kenmerken van ontwikkelingsgebieden en situatie van bewoners.	5.1.1. Je beschrijft en verklaart verschillen tussen ontwikkelingsgebieden.	5.1.1. Je beschrijft en verklaart de diversiteit tussen ontwikkelingsgebieden in een historische context.	38, 42, 46	38, 42, 46
			5.1.2. Je beschrijft de afhankelijkheidsrelatie tussen arme en rijke landen.	5.1.2. Je verklaart de afhankelijkheidsrelatie tussen arme en rijke landen.	5.1.2. Je beschrijft en verklaart de handelsrelaties tussen centrum, semi-periferie en periferie.	5.1.2. Je waardeert de politieke en economische dimensie tussen centrum, semiperiferie en periferie.	38, 42, 46	38, 42, 46
		5.1.3. Je benoemt soorten ontwikkelingshulp.	5.1.3. Je noemt voor en nadelen van soorten ontwikkelingshulp.	5.1.3. Je beschrijft Nederlandse ontwikkelingsbeleid en andere vormen van hulp.	5.1.3. Je beschrijft en waardeert het Nederlandse ontwikkelingsbeleid en andere vormen van hulp.	38, 42, 46	38, 42, 46	
5.2 Eigen regio/Nederland	n.v.t.	5.2.1. Je verklaart welvaart en welzijn in de eigen regio.	5.2.1. Je verklaart de verschillen tussen welvaart en welzijn in de eigen regio d.m.v. onderzoek.	5.2.1. Je stelt, na onderzoek in de eigen omgeving, scenario's vast waarin de wenselijkheid van verschillen in welvaart en welzijn aan bod komen.	38, 42, 46	38, 42, 46		
6. Grenzen en identiteit	6. Bewust zijn van de culturele diversiteit in je omgeving en de wereld en betekenis van gebieden voor mensen op waarde schatten.	6.1 Cultuur	6.1.1. Je beschrijft de spreiding van de grote cultuurgebieden op de wereld.	6.1.1. Je verklaart de spreiding van cultuurgebieden op de wereld.	6.1.1. Je beschrijft de voornaamste cultuurgebieden op de wereld aan de hand van criteria.	6.1.1. Je hebt een mening over de voornaamste cultuurgebieden op de wereld.	36, 38, 41, 43, 45, 47	36, 38, 41, 43, 45, 47
			6.1.2. Je geeft een voorbeeld van regionale identiteit.	6.1.2. Je geeft een voorbeeld van regionale identiteit, waaronder in de eigen omgeving.	6.1.2. Je benoemt criteria voor regionale identiteit.	6.1.2. Je creëert een regionale identiteit voor een zelfgekozen gebied.	36, 38, 41, 43, 45, 48	36, 38, 41, 43, 45, 48
		6.2 Grenzen	6.2.1. Je beschrijft verschillende soorten natuurlijke en niet-natuurlijke grenzen.	6.2.1. Je beschrijft veranderingen van grenzen.	6.2.1. Je beschrijft en verklaart veranderingen van grenzen.	6.2.1. Je beschrijft en verklaart de veranderingen van grenzen vanuit verschillende dimensies.	36, 38, 41, 43, 45, 49	36, 38, 41, 43, 45, 49
6.3 Europa	6.3.1. Je beschrijft verschillen en overeenkomsten tussen EU-landen.	6.3.1. Je beschrijft de betekenis van de EU voor de inwoners van Europa.	6.3.1. Je beschrijft en waardeert Europa en de Europese Unie.	6.3.1. Je waardeert en voorspelt de rol van de Europese Unie in de wereld.	36, 38, 41, 43, 45, 50	36, 38, 41, 43, 45, 50		

SLO Leerdoelenkaart aardrijkskunde: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo		
7. Systeem aarde	7. Processen op aarde waarbij chemische en mechanische veranderingen plaatsvinden aan materialen/stoffen zijn het gevolg van energiestromen en verschillende kringlopen, aangedreven door de zon en het binnenste van de aarde, inzichtelijk maken.	7.1. Ruimte	7.1.1. Je weet dat de aarde één van de planeten in ons zonnestelsel is.	7.1.1. Je kent de unieke eigenschappen van de aarde	7.1.1. Je beschrijft de positie van de aarde in het zonnestelsel.	7.1.1. Je beschrijft de positie van de aarde in het zonnestelsel en universum.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
			7.1.2. Je weet de gevolgen zijn van de draaiing van de aarde om de zon en zijn eigen as.	7.1.2. Je kent de gevolgen van de scheve stand van de aardas.	7.1.2. Je kent de variabelen (Milankovich) die van invloed zijn op de zonne- instraling en de gevolgen hiervan.	7.1.2. Je kent de variabelen (Milankovich) die van invloed zijn op de zonne- instraling en de gevolgen hiervan.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
		7.2 Endogene processen	7.2.1. Je beschrijft vulkanisme en aardbevingen als endogene processen.	7.2.1. Je beschrijft vulkanisme en aardbevingen als endogene processen en je beschrijft plaattektoniek als oorzaak.	7.2.1. Je beschrijft en verklaart de relaties tussen endogene processen, plaattektoniek, vulkanisme en aardbevingen.	7.2.1. Je beschrijft en verklaart de relaties tussen endogene processen, plaattektoniek, vulkanisme en aardbevingen.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
			7.2.2. Je beschrijft het reliëf op aarde en de verdeling tussen land en water op aarde in hoofdlijnen.	7.2.2. Je beschrijft het reliëf op aarde en de verdeling tussen land en water op aarde in hoofdlijnen.	7.2.2. Je beschrijft en verklaart de landschapsvormende werking van endogene krachten.	7.2.2. Je beschrijft en verklaart de landschapsvormende werking van endogene krachten.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
		7.3 Exogene processen	7.3.1. Je beschrijft vertering, erosie en sedimentatie als exogene processen.	7.3.1. Je beschrijft vertering, erosie en sedimentatie als exogene processen.	7.3.1. Je relateert de werking van exogene processen vertering, erosie, transport en sedimentatie beschrijven en aan landschapsvormen.	7.3.1. Je relateert de werking van exogene processen vertering, erosie, transport en sedimentatie beschrijven en aan landschapsvormen.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
		7.4 Klimaat	7.4.1. Je beschrijft en verklaart de spreiding van klimaatgebieden op aarde in hoofdlijnen.	7.4.1. Je beschrijft en verklaart de spreiding van klimaatgebieden en landschapszones op aarde in hoofdlijnen.	7.4.1. Je beschrijft en verklaart de spreiding van hoofdklimaten op aarde in hoofdlijnen.	7.4.1. Je beschrijft en verklaart de spreiding van hoofdklimaten op aarde in hoofdlijnen.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
			7.4.2. Je kan het Nederlandse klimaat verklaren.	7.4.2. Je kan de verschillende klimaatfactoren beschrijven.	7.4.2. Je kan de verschillende klimaatfactoren toepassen in een gebied.	7.4.2. Je kan de verschillende klimaatfactoren toepassen in een gebied.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
			7.4.3. Je beschrijft recente klimaatverandering als gevolg van menselijke activiteiten.	7.4.3. Je beschrijft recente klimaatverandering als gevolg van menselijke activiteiten.	7.4.3. Je ziet recente klimaatverandering als onderdeel van een kringloop.	7.4.3. Je ziet recente klimaatverandering als onderdeel van een kringloop.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
		7.5 Weer	7.5.1. Je onderzoekt de rol van het weer in het dagelijks leven.	7.5.1. Je onderzoekt de rol van het weer in het dagelijks leven.	7.5.1. Je beschrijft verbanden tussen activiteiten van de mens en het weer.	7.5.1. Je beschrijft verbanden tussen activiteiten van de mens en het weer.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
		7.6 Relaties tussen endogene en exogene processen	7.6.1. Je herkent de gevolgen van kringlopen van water en lucht in het dagelijks leven.	7.6.1. Je benoemt de kringlopen van water en lucht als proces.	7.6.1. Je herkent en beschrijft processen uit kringlopen in systeem aarde van lucht en water het dagelijkse leven.	7.6.1. Je herkent en beschrijft processen uit kringlopen in systeem aarde van lucht, water en gesteente in het dagelijkse leven.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
			n.v.t.	7.6.2. Je beschrijft en verklaart reliëf- en landschapsvorming als gevolg van endogene en exogene oorzaken.	7.6.2. Je beschrijft en verklaart reliëfvormen als gevolg van endogene en exogene oorzaken.	7.6.2. Je beschrijft en verklaart reliëfvormen als gevolg van endogene en exogene oorzaken.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
			n.v.t.	7.6.3. Je beschrijft de geschiedenis van de aarde in grote lijnen.	7.6.3. Je beschrijft de geschiedenis van de aarde aan de hand van verschillende geologische tijdvakken.	7.6.3. Je beschrijft de geschiedenis van de aarde als een interactief systeem.	29, 30, 31, 32	29, 30, 31, 32		
		8. Landschappen (en menselijke activiteit)	8. Inzien dat landschapzones en natuurrampen gebonden zijn aan natuurwetten en de mens op verschillende schaalniveaus veranderingen in de biosfeer aanbrengt die gevolgen hebben voor bewoning en omgeving.	8.1 Landschapzones	8.1.1. Je beschrijft landschappen in de eigen omgeving en je herkent landschapzones op wereldschaal.	8.1.1. Je beschrijft landschappen in de eigen omgeving en je beschrijft landschapzones op wereldschaal.	8.1.1. Je beschrijft het ontstaan van landschappen in Nederland in hoofdlijnen aan de hand van natuurlijke en cultuurhistorische opbouw en je beschrijft criteria voor landschapzones op wereldschaal.	8.1.1. Je beschrijft het ontstaan van landschappen in Nederland in hoofdlijnen aan de hand van natuurlijke en cultuurhistorische opbouw en je beschrijft criteria voor landschapzones op wereldschaal.	29, 30	29, 32, 38
					n.v.t.	n.v.t.	8.1.2. Je beschrijft en verklaart gevolgen van de winning van grondstoffen en energiebronnen door de mens in het landschap.	8.1.2. Je beschrijft en verklaart gevolgen van de winning van grondstoffen en energiebronnen in het landschap door de mens in het landschap.	29, 30	29, 32, 38
					n.v.t.	n.v.t.	8.1.3. Je kan het belang van het geologische verleden (vorming grondstoffen en fossielen) voor de huidige samenleving verklaren.	8.1.3. Je kan het belang van het geologische verleden (vorming grondstoffen en fossielen) voor de huidige samenleving verklaren.	29, 30	29, 32, 38
				8.2 Natuurrampen	n.v.t.	n.v.t.	8.2.1. Je beschrijft en verklaart oorzaken en gevolgen van natuurrampen.	8.2.1. Je beschrijft en verklaart oorzaken en gevolgen van natuurrampen en je voorspelt gevolgen van verschillende natuurrampen.	29, 30	29, 32, 38
					8.2.2. Je benoemt verschillende natuurrampen zoals aardbevingen of orkanen en je beschrijft de gevolgen voor bewoners.	8.2.2. Je benoemt verschillende natuurrampen zoals aardbevingen of orkanen en je beschrijft de gevolgen voor bewoners.	8.2.2. Je benoemt risico's van natuurrampen in verschillende gebieden voor bewoners en je bedenkt oplossingen om risico's te verkleinen.	8.2.2. Je benoemt risico's van natuurrampen in verschillende gebieden voor bewoners en je bedenkt oplossingen om risico's te verkleinen.	29, 30	29, 32, 38
		9. Water	9. Het voorkomen van water in verschillende verschijningsvormen en de existentiële rol van water voor het leven op aarde inzichtelijk maken.	9.1 Waterkringloop	9.1.1. Je beschrijft de kringloop van het water.	9.1.1. Je beschrijft en verklaart de werking van de waterkringloop.	9.1.1. Je beschrijft en verklaart de verschillende fasen van de waterkringloop.	9.1.1. Je beschrijft en verklaart de verschillende fasen van de waterkringloop.	38, 42, 46	29, 30, 38, 42, 46
9.2 Waterproblematiek: te veel, te weinig, te vies	9.2.1. Je beschrijft een watervraagstuk (teveel, te weinig, te slechte kwaliteit) in een gebied.			9.2.1. Je beschrijft een watervraagstuk (teveel, te weinig, te slechte kwaliteit) in een gebied.	9.2.1. Je analyseert en waardeert watervraagstukken (teveel, te weinig, te slechte kwaliteit) op verschillende ruimtelijke schalen.	9.2.1. Je analyseert en waardeert watervraagstukken (teveel, te weinig, te slechte kwaliteit) op verschillende ruimtelijke schalen.	38, 42, 46	29, 30, 38, 42, 46		
9.3 Waterbeleid	9.3.1. Je beschrijft en waardeert bijzondere Nederlandse waterwerken.			9.3.1. Je beschrijft en waardeert de diversiteit van de Nederlandse watersector.	9.3.1. Je beschrijft de gevolgen van het menselijk ingrijpen in de Nederlandse watersituatie en oplossingen.	9.3.1. Huidige (beleids)ontwikkelingen om wateroverlast of tekort in de toekomst te voorkomen.	38, 42, 46	29, 30, 38, 42, 46		
	9.3.2. Je beschrijft voorbeelden van duurzaam watergebruik.			9.3.2. Je beschrijft en verklaart voordelen van duurzaam watergebruik.	9.3.2. Je beschrijft en waardeert maatregelen voor duurzaam watergebruik.	9.3.2. Je draagt oplossingen aan om duurzaam watergebruik te bevorderen.	38, 42, 46	29, 30, 38, 42, 46		

SLO Leerdoelenkaart aardrijkskunde: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo	
V1. Aardrijkskundige vragen hanteren	V1. Door middel van aardrijkskundige vragen aardrijkskundige verschijnselen en gebieden onderzoeken.	V1.1 Aardrijkskundige vragen stellen	V1.1.1. Je stelt vragen (en blijft vragen stellen) over gebieden en verschijnselen.	V1.1.1. Je stelt vragen (en blijft vragen stellen) over gebieden en verschijnselen.	V1.1.1. Je stelt vragen (en blijft vragen stellen) over gebieden en verschijnselen.	V1.1.1. Je stelt vragen (en blijft vragen stellen) over gebieden en verschijnselen.	28, 36	28, 36	
		V1.2 Beschrijvende vragen hanteren	V1.2.1. Je herkent een beschrijvende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.2.1. Je herkent een beschrijvende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.2.1. Je herkent een beschrijvende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.2.1. Je herkent een beschrijvende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	28, 36	28, 36	
		V1.3 Verklarende vragen hanteren	V1.3.1. Je herkent een verklarende aardrijkskundige vraag en stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.3.1. Je herkent een verklarende aardrijkskundige vraag en stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.3.1. Je herkent een verklarende aardrijkskundige vraag en stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.3.1. Je herkent een verklarende aardrijkskundige vraag en stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	28, 36	28, 36	
		V1.4 Waarderende vragen hanteren	V1.4.1. Je herkent een waarderende aardrijkskundige vraag herkennen, je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie, en je vergelijkt deze met andermans standpunt.	V1.4.1. Je herkent een waarderende aardrijkskundige vraag herkennen, je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie, en je vergelijkt deze met andermans standpunt.	V1.4.1. Je herkent een waarderende aardrijkskundige vraag herkennen, je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie, en je vergelijkt deze met andermans standpunt.	V1.4.1. Je herkent een waarderende aardrijkskundige vraag herkennen, je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie, en je vergelijkt deze met andermans standpunt.	28, 36	28, 36	
		V1.5 Probleemoplossende en/of adviserende vragen hanteren	n.v.t.	V1.5.1. Je herkent een probleemoplossende aardrijkskundige vraag herkennen en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.5.1. Je herkent een probleemoplossende aardrijkskundige vraag herkennen en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.5.1. Je herkent een probleemoplossende aardrijkskundige vraag herkennen en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.5.1. Je herkent een probleemoplossende aardrijkskundige vraag herkennen en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	28, 36	28, 36
		V1.6 Voorspellende vragen hanteren	V1.6.1. Je herkent een voorspellende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.6.1. Je herkent een voorspellende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.6.1. Je herkent een voorspellende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.6.1. Je herkent een voorspellende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	V1.6.1. Je herkent een voorspellende aardrijkskundige vraag en je stelt deze op in een gegeven en nieuwe situatie.	28, 36	28, 36
		V1.7 Reflecterende vragen hanteren	n.v.t.	V1.7.1. Je geeft aan waar inhoudelijk en procedureel sterke en zwakke punten zitten in de genomen beslissingen.	V1.7.1. Je geeft aan waar inhoudelijk en procedureel sterke en zwakke punten zitten in de genomen beslissingen.	V1.7.1. Je geeft aan waar inhoudelijk en procedureel sterke en zwakke punten zitten in de genomen beslissingen.	V1.7.1. Je geeft aan waar inhoudelijk en procedureel sterke en zwakke punten zitten in de genomen beslissingen.	28, 36	28, 36
V2. Aardrijkskundige werkwijzen hanteren	V2. Door middel van aardrijkskundige werkwijzen antwoorden vinden op aardrijkskundige vragen.	V2.1 Gebieden en verschijnselen indelen	V2.1.1. Je deelt een gebied in op basis van een kenmerk of een verschijnsel.	V2.1.1. Je deelt een gebied in op basis van een zelfgekozen kenmerk of een verschijnsel.	V2.1.1. Je deelt een gebied in op basis van zelfgemaakte criteria.	V2.1.1. Je deelt een gebied in op basis van zelfgemaakte criteria.	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	
		V2.2 Gebieden en verschijnselen in ruimte en tijd vergelijken	V2.2.1. Je benoemt overeenkomsten en verschillen binnen en tussen gebieden.	V2.2.1. Je benoemt en verklaart overeenkomsten en verschillen binnen en tussen gebieden	V2.2.1. Je benoemt en verklaart overeenkomsten en verschillen binnen en tussen gebieden	V2.2.1. Je benoemt en verklaart overeenkomsten en verschillen binnen en tussen gebieden	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	
			V2.2.2. Je benoemt ontwikkelingen binnen een gebied op verschillende tijdschalen.	V2.2.2. Je benoemt en verklaart ontwikkelingen binnen een gebied op verschillende tijdschalen.	V2.2.2. Je benoemt en verklaart ontwikkelingen binnen een gebied op verschillende tijdschalen.	V2.2.2. Je benoemt en verklaart ontwikkelingen binnen een gebied op verschillende tijdschalen.	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	
		V2.3 Gebieden en verschijnselen vanuit verschillende dimensies bekijken (sociaaleconomisch, cultureel, politiek en natuurlijk)	V2.3.1. Je beschrijft en verklaart verschijnselen en gebieden vanuit één dimensie.	V2.3.1. Je beschrijft en verklaart verschijnselen en gebieden vanuit verschillende dimensies.	V2.3.1. Je beschrijft en verklaart verschijnselen en gebieden vanuit verschillende dimensies.	V2.3.1. Je beschrijft en verklaart verschijnselen en gebieden vanuit verschillende dimensies.	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	
		V2.4 Gebieden en verschijnselen in hun geografische context plaatsen	n.v.t.	V2.4.1. Je beschrijft van een gebied of verschijnsel hoe het opgedeeld kan worden in kleinere delen en je geeft aan tot welk groter geheel het hoort.	V2.4.1. Je beschrijft van een gebied of verschijnsel hoe het opgedeeld kan worden in kleinere delen en je geeft aan tot welke grotere gebieden ze behoren.	V2.4.1. Je beschrijft van een gebied of verschijnsel hoe het opgedeeld kan worden in kleinere delen en je geeft aan tot welke grotere gebieden ze behoren.	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	
		V2.5 Gebieden en verschijnselen op verschillende schaalniveaus bekijken	V2.5.1. Je beschrijft verschijnselen en gebieden op verschillende ruimtelijke schalen.	V2.5.1. Je beschrijft verschijnselen en gebieden op verschillende ruimtelijke schalen en daarbij patronen herkennen.	V2.5.1. Je beschrijft verschijnselen en gebieden op verschillende ruimtelijke schalen en daarbij patronen herkennen.	V2.5.1. Je beschrijft verschijnselen en gebieden op verschillende ruimtelijke schalen en daarbij patronen herkennen.	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	
		V2.6 Relaties leggen tussen het bijzondere en het algemene bij gebieden en verschijnselen	n.v.t.	V2.6.1. Je herkent het specifieke van een gebied of verschijnsel en je beschrijft de relatie met het algemene.	V2.6.1. Je beschrijft verschijnselen en gebieden door relaties te leggen tussen het bijzondere en het algemene.	V2.6.1. Je beschrijft verschijnselen en gebieden door relaties te leggen tussen het bijzondere en het algemene.	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 42, 43, 44, 45, 46, 47	
V3. Aardrijkskundige hulpmiddelen hanteren en een eenvoudig aardrijkskundig onderzoek uitvoeren	V3. Met behulp van aardrijkskundige hulpmiddelen en onderzoek aardrijkskundige werkwijzen ondersteunen.	V3.1 Kaarten maken	V3.1.1. Je verwerkt ruimtelijk bekende informatie tot een eenvoudige (digitale) kaart.	V3.1.1. Je verwerkt ruimtelijk bekende informatie tot een eenvoudige (digitale) kaart.	V3.1.1. Je verwerkt ruimtelijk bekende informatie tot een eenvoudige (digitale) kaart.	V3.1.1. Je verwerkt ruimtelijk bekende informatie tot een eenvoudige (digitale) kaart.	41	41	
		V3.2 Kaarten kiezen	V3.2.1. Je selecteert relevante kaarten, o.a. uit de atlas, om antwoord te geven op aardrijkskundige vragen. Je selecteert op basis van titel, legenda, schaal en kaartsoort.	V3.2.1. Je selecteert relevante kaarten, o.a. uit de atlas, om antwoord te geven op aardrijkskundige vragen. Je selecteert op basis van titel, legenda, schaal en kaartsoort.	V3.2.1. Je selecteert relevante kaarten, o.a. uit de atlas, om antwoord te geven op aardrijkskundige vragen. Je selecteert op basis van titel, legenda, schaal en kaartsoort, kaarttypen en projectie.	V3.2.1. Je selecteert relevante kaarten, o.a. uit de atlas, om antwoord te geven op aardrijkskundige vragen. Je selecteert op basis van titel, legenda, schaal en kaartsoort, kaarttypen en projectie.	41	41	
		V3.3 Kaarten gebruiken	V3.3.1. Je beschrijft de locatie of kenmerken van een verschijnsel of gebied op een kaart.	V3.3.1. Je beschrijft de locatie of kenmerken van een verschijnsel of gebied op een kaart.	V3.3.1. Je beschrijft de locatie of kenmerken van een verschijnsel of gebied op een kaart.	V3.3.1. Je beschrijft de locatie of kenmerken van een verschijnsel of gebied op een kaart.	41	41	
			V3.3.2. Je geeft bij een plaats op de kaart een beeld (hoe ziet het eruit?) en/of begrip (wat is?).	V3.3.2. Je geeft bij een plaats op de kaart een beeld (hoe ziet het eruit?) en/of begrip (wat is?).	V3.3.2. Je relateert plaatsen op de kaart aan beelden (hoe ziet het eruit?) en/of begrippen (wat is?).	V3.3.2. Je relateert plaatsen op de kaart aan beelden (hoe ziet het eruit?) en/of begrippen (wat is?).	41	41	
			V3.3.3. Je beschrijft patronen op een kaart.	V3.3.3. Je beschrijft patronen op een kaart en je gaat na of bepaalde patronen samenvallen.	V3.3.3. Je beschrijft patronen op een kaart en je gaat na of bepaalde patronen samenvallen.	V3.3.3. Je beschrijft patronen op een kaart en je gaat na of bepaalde patronen samenvallen.	41	41	
			n.v.t.	V3.3.4. Je verklaart een spreidingspatroon van een verschijnsel in een gebied met algemene aardrijkskundige kennis.	V3.3.4. Je verklaart en voorspelt een spreidingspatroon van een verschijnsel in een gebied met algemene aardrijkskundige kennis.	V3.3.4. Je verklaart en voorspelt een spreidingspatroon van een verschijnsel in een gebied met algemene aardrijkskundige kennis.	41	41	
		V3.4 Omgaan met (digitale) atlassen	V3.4.1. Je kan nieuwe informatie halen uit de vergelijking tussen twee kaarten of kaartlagen.	V3.4.1. Je combineert informatie uit verschillende kaarten/kaartlagen tot kaarten die nieuwe informatie geven.	V3.4.1. Je combineert informatie uit verschillende kaarten/kaartlagen tot kaarten die nieuwe informatie geven.	V3.4.1. Je combineert informatie uit verschillende kaarten/kaartlagen tot kaarten die nieuwe informatie geven.	41	41	
		V3.5 Teksten en begrippen gebruiken	V3.5.1. Je maakt je een voorstelling bij aardrijkskundige begrippen (hoe ziet het eruit?) en/of de beschrijving plaatsen op de kaart (waar is het?).	V3.5.1. Je maakt je een voorstelling bij aardrijkskundige begrippen (hoe ziet het eruit?) en/of de beschrijving plaatsen op de kaart (waar is het?).	V3.5.1. Je maakt je een voorstelling bij aardrijkskundige begrippen (hoe ziet het eruit?) en/of de beschrijving plaatsen op de kaart (waar is het?).	V3.5.1. Je maakt je een voorstelling bij aardrijkskundige begrippen (hoe ziet het eruit?) en/of de beschrijving plaatsen op de kaart (waar is het?).	38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	
V3.6 Beelden gebruiken	V3.6.1. Je noemt de juiste geografische begrippen bij een beeld (wat is?) en je plaatst deze op de kaart (waar is?).	V3.6.1. Je noemt de juiste geografische begrippen bij een beeld (wat is?) en je plaatst deze op de kaart (waar is?).	V3.6.1. Je beschrijft een beeld met behulp van juiste aardrijkskundige begrippen (wat is?) en je plaatst deze op de kaart (waar is?).	V3.6.1. Je beschrijft en verklaart een beeld met behulp van juiste aardrijkskundige begrippen (wat is?) en je plaatst deze op de kaart (waar is?).	38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47			

SLO Leerdoelenkaart aardrijkskunde: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo	
V3. Aardrijkskundige hulpmiddelen hanteren en een eenvoudig aardrijkskundig onderzoek uitvoeren	V3. Met behulp van aardrijkskundige hulpmiddelen en onderzoek aardrijkskundige werkwijzen ondersteunen.	V3.7 Eigen omgeving inzetten (schoolomgeving, actualiteit, mensen)	V3.7.1. Je vergelijkt verschijnselen en gebieden met de eigen omgeving en daarbij stel je aardrijkskundige vragen.	V3.7.1. Je vergelijkt verschijnselen en gebieden met de eigen omgeving, daarbij stel je aardrijkskundige vragen en deze beantwoordt je ook.	V3.7.1. Je vergelijkt verschijnselen en gebieden met de eigen omgeving, daarbij stel je aardrijkskundige vragen en deze beantwoordt je ook.	V3.7.1. Je vergelijkt verschijnselen en gebieden met de eigen omgeving, daarbij stel je aardrijkskundige vragen en deze beantwoordt je ook.	28, 39, 42	28, 39, 42	
			V3.7.2. Je voert eenvoudig aardrijkskundig veldwerk uit in de eigen regio met behulp van een stappenplan.	V3.7.2. Je voert eenvoudig aardrijkskundig veldwerk uit in de eigen regio met behulp van een stappenplan.	V3.7.2. Je voert eenvoudig aardrijkskundig veldwerk uit in de eigen regio met behulp van een zelfgemaakt stappenplan.	V3.7.2. Je voert eenvoudig aardrijkskundig veldwerk uit in de eigen regio met behulp van een zelfgemaakt stappenplan.	28, 39, 42	28, 39, 42	
		V3.8 Simulaties en modellen inzetten	V3.8.1. Je maakt een eenvoudige simulatie of model van een gebied of verschijnsel.	V3.8.1. Je maakt een eenvoudige simulatie of model van een gebied of verschijnsel.	V3.8.1. Je maakt een eenvoudige simulatie of model van een gebied of verschijnsel en je noemt de beperkingen hiervan.	V3.8.1. Je maakt een eenvoudige simulatie of model van een gebied of verschijnsel en je noemt de beperkingen hiervan.	32, 41	32, 41	
			V3.8.2. Je noemt de kenmerken van een gegeven model.	V3.8.2. Je noemt de functies van een model.	V3.8.2. Je noemt de beperkingen van een model.	V3.8.2. Je noemt de beperkingen van een model en je beredeneert welke conclusies niet getrokken mogen worden op basis van een model.	32, 41	32, 41	
AV1. Redeneervaardigheid	AV1. Je kunt een onderbouwde uitleg, verklaring of oordeel geven met als doel iets uit te leggen of iemand ergens van te overtuigen.	AV1.1 Verhelderen van het onderwerp	AV1.1.1 Je verheldert een onderwerp door er enkele vragen over te stellen	AV1.1.1 Je verheldert een onderwerp met eigen kennis en nieuw verworven informatie.	AV1.1.1 Je verheldert een onderwerp met eigen kennis en nieuw verworven informatie.	AV1.1.1 Je verheldert een onderwerp met eigen kennis en nieuw verworven informatie.	36	36	
			n.v.t.	AV1.1.2 Je beoordeelt informatie op bruikbaarheid voor het verhelderen van het onderwerp.	AV1.1.2 Je beoordeelt informatie op bruikbaarheid voor het verhelderen van het onderwerp.	AV1.1.2 Je beoordeelt informatie op bruikbaarheid voor het verhelderen van het onderwerp.	36	36	
			n.v.t.	n.v.t.	AV1.1.3 Je stelt betekenisvolle vragen om het onderwerp nader te verkennen en te verhelderen.	AV1.1.3 Je stelt betekenisvolle vragen om het onderwerp nader te verkennen en te verhelderen.	36	36	
		AV1.2 Wegen en waarden van belangen	AV1.2.1 Je gebruikt argumenten voor een waardering van of mening over een onderwerp.	AV1.2.1 Je gebruikt vakinhoudelijke argumenten voor een waardering van of mening over een onderwerp.	AV1.2.1 Je gebruikt vakinhoudelijke argumenten van anderen met die van jezelf.	AV1.2.1 Je gebruikt vakinhoudelijke argumenten van anderen met die van jezelf.	36	36	
			AV1.2.2 Je kijkt welk belang mensen hebben bij een ingenomen standpunt.	AV1.2.2 Je kijkt welk belang mensen hebben bij een ingenomen standpunt.	AV1.2.2 Je onderscheidt belangen van mensen of groepen en brengt deze in verband met een ingenomen standpunt.	AV1.2.2 Je onderscheidt belangen van mensen of groepen en brengt deze in verband met een ingenomen standpunt.	36	36	
			AV1.2.3 Je verplaatst je in opvattingen, waarden en motieven van anderen.	AV1.2.3 Je verplaatst je in opvattingen, waarden en motieven van anderen.	AV1.2.3 Je verplaatst je in opvattingen, waarden en motieven van anderen.	AV1.2.3 Je verplaatst je in opvattingen, waarden en motieven van anderen.	36	36	
			AV1.2.4 Je vergelijkt opvattingen, waarden en motieven van anderen met die van jezelf.	AV1.2.4 Je vergelijkt opvattingen, waarden en motieven van anderen met die van jezelf.	AV1.2.4 Je vergelijkt opvattingen, waarden en motieven van anderen met die van jezelf.	AV1.2.4 Je vergelijkt opvattingen, waarden en motieven van anderen met die van jezelf.	36	36	
		AV1.3 Bepalen van eigen oordeel en mening	AV1.3.1 Je geeft argumenten voor een standpunt en kunt dit onderbouwen met vakinhoudelijke kennis.	AV1.3.1 Je geeft argumenten voor een standpunt en kunt dit onderbouwen met vakinhoudelijke kennis.	AV1.3.1 Je geeft argumenten voor een standpunt en kunt dit onderbouwen met vakinhoudelijke kennis.	AV1.3.1 Je geeft argumenten voor een standpunt en kunt dit onderbouwen met vakinhoudelijke kennis.	36	36	
			n.v.t.	n.v.t.	AV1.3.2 Je herkent in bronnen ingenomen standpunten.	AV1.3.2 Je herkent in bronnen ingenomen standpunten.	36	36	
			n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	AV1.3.3 Je herkent in bronnen vooroordelen.	36	36	
		AV1.4 Rapporteren van eigen oordeel of mening	AV1.4.1 Je doet verslag van een ingenomen standpunt of mening	AV1.4.1 Je doet verslag van een ingenomen standpunt of mening.	AV1.4.1 Je doet verslag van een ingenomen standpunt of mening en legt die uit aan anderen.	AV1.4.1 Je doet verslag van een ingenomen standpunt of mening en legt die uit aan anderen.	36	36	
			AV1.5 Waarderen van de oordelen of meningen van anderen	AV1.5.1 Je geeft een oordeel over argumenten die anderen aanvoeren.	AV1.5.1 Je geeft een oordeel over argumenten die anderen aanvoeren.	AV1.5.1 Je geeft een oordeel over argumenten die anderen aanvoeren en licht dat oordeel toe.	AV1.5.1 Je geeft een oordeel over argumenten die anderen aanvoeren en licht dat oordeel toe.	36	36
				AV1.5.2 Je gaat respectvol om met de mening van anderen.	AV1.5.2 Je gaat respectvol om met de mening van anderen.	AV1.5.2 Je gaat respectvol om met de mening van anderen.	AV1.5.2 Je gaat respectvol om met de mening van anderen.	36	36
		AV1.5.3 Je accepteert kritiek van anderen en weegt die kritiek.		AV1.5.3 Je accepteert kritiek van anderen en weegt die kritiek.	AV1.5.3 Je accepteert kritiek van anderen en weegt die kritiek.	AV1.5.3 Je accepteert kritiek van anderen en weegt die kritiek.	36	36	
		AV2. Informatievaardigheid	AV2.1. Je kunt vaststellen welke informatie je nodig hebt en op basis daarvan kritisch en systematisch informatie zoeken, selecteren en verwerken en deze op bruikbaarheid en betrouwbaarheid beoordelen. Je kunt het zoekproces en de resultaten daarvan kritisch evalueren.	AV2.1 Informatiebehoefte bepalen	AV2.1.1 Je bepaalt welke informatie nodig is voor het beantwoorden van een vraag.	AV2.1.1 Je bepaalt welke informatie nodig is voor het beantwoorden van een vraag.	AV2.1.1 Je bepaalt welke informatie nodig is voor het beantwoorden van een vraag.	AV2.1.1 Je bepaalt welke informatie nodig is voor het beantwoorden van een vraag.	40, 41
AV2.2 Zoekstrategie bepalen	n.v.t.			n.v.t.	AV2.2.1 Je gaat na welke informatiebron(nen) beschikbaar is/zijn voor het vinden van de informatie en waar die informatiebron(nen) te vinden is/zijn.	AV2.2.1 Je gaat na welke informatiebron(nen) beschikbaar is/zijn voor het vinden van de informatie en waar die informatiebron(nen) te vinden is/zijn.	40, 41	40, 41	
	n.v.t.			AV2.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de gegeven informatiebronnen.	AV2.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de beschikbare informatiebronnen.	AV2.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de beschikbare informatiebronnen.	40, 41	40, 41	
	AV2.2.3 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de gegeven informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je gegeven trefwoorden gebruiken.			AV2.2.3 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je gegeven trefwoorden gebruiken.	AV2.2.3 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken en gebruik maken van geavanceerd zoeken.	AV2.2.3 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken en gebruik maken van geavanceerd zoeken.	40, 41	40, 41	
AV2.3 Verwerven en beoordelen van informatie	AV2.3.1 Je verzamelt, met behulp van aanwijzingen, uit de gegeven informatiebron(nen) de informatie die nodig is.			AV2.3.1 Je verzamelt, met behulp van aanwijzingen, informatie uit de gevonden informatiebron(nen) en maakt daaruit een relevante keuze.	AV2.3.1 Je verzamelt informatie uit de gevonden informatiebron(nen) en maakt daaruit een relevante keuze.	AV2.3.1 Je verzamelt informatie uit de gevonden informatiebron(nen) en maakt daaruit een relevante keuze.	40, 41	40, 41	
	AV2.3.2 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de vraag met behulp van aanwijzingen.			AV2.3.2 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de vraag met behulp van aanwijzingen.	AV2.3.2 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de vraag.	AV2.3.2 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de vraag.	40, 41	40, 41	
AV2.4 Verwerken van informatie	AV2.4.1 Je verwerkt de gevonden informatie, aan de hand van aanwijzingen, tot een antwoord op de vraag.			AV2.4.1 Je verwerkt de gevonden informatie, aan de hand van aanwijzingen, tot een antwoord op de vraag.	AV2.4.1 Je verwerkt de gevonden informatie tot een antwoord op de vraag.	AV2.4.1 Je verwerkt de gevonden informatie tot een antwoord op de vraag.	40, 41	40, 41	
AV2.5 Presenteren van informatie	AV2.5.1 Je presenteert de gevonden informatie aan de hand van aanwijzingen.			AV2.5.1 Je presenteert de gevonden informatie aan de hand van aanwijzingen.	AV2.5.1 Je presenteert de gevonden informatie op een voor het doel geschikte wijze.	AV2.5.1 Je presenteert de gevonden informatie op een voor het doel en publiek geschikte wijze.	40, 41	40, 41	
AV2.6 Evalueren	AV2.6.1 Je evalueert het zoekproces en de resultaten van dat zoekproces aan de hand van aanwijzingen.	AV2.6.1 Je evalueert het zoekproces en de resultaten van dat zoekproces aan de hand van aanwijzingen.	AV2.6.1 Je evalueert het zoekproces en de resultaten van dat zoekproces.	AV2.6.1 Je evalueert het zoekproces en de resultaten van dat zoekproces.	40, 41	40, 41			

SLO Leerdoelenkaart aardrijkskunde: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo		
AV3. Onderzoeks-vaardigheid	AV3. Je kunt een onderzoek opzetten en uitvoeren	AV3.1 Onderzoeksvraag formuleren	AV3.1.1 Je kiest een onderwerp voor je onderzoek.	AV3.1.1 Je kiest een onderwerp voor je onderzoek.	AV3.1.1 Je kiest een onderwerp voor je onderzoek.	AV3.1.1 Je kiest een onderwerp voor je onderzoek.	39	39		
			AV3.1.2 Je formuleert een (eenvoudige) onderzoeksvraag.	AV3.1.2 Je formuleert een (eenvoudige) onderzoeksvraag.	AV3.1.2 Je formuleert een onderzoekbare hoofdvraag of hypothese voor je onderzoek.	AV3.1.2 Je formuleert een onderzoekbare hoofdvraag of hypothese voor je onderzoek.	39	39		
			n.v.t.	AV3.1.3 Je formuleert een of twee deelvragen.	AV3.1.3 Je formuleert enkele deelvragen bij de hoofdvraag of hypothese.	AV3.1.3 Je formuleert deelvragen bij de hoofdvraag of hypothese.	39	39		
		AV3.2 Informatiebehoefte bepalen	n.v.t.	n.v.t.	AV3.2.1 Je gaat na welke informatiebron(nen) (literatuur, interviews, enquêtes, enz.) beschikbaar is/zijn voor het vinden van de informatie en waar die informatiebron(nen) te vinden is/ziin.	AV3.2.1 Je gaat na welke informatiebron(nen) (literatuur, interviews, enquêtes, enz.) beschikbaar is/zijn voor het vinden van de informatie en waar die informatiebron(nen) te vinden is/ziin.	39	39		
			AV3.2.2 Je gebruikt de bronnen die gegeven zijn.	AV3.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de gegeven bronnen.	AV3.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de beschikbare bronnen.	AV3.2.2 Je maakt een relevante keuze uit de beschikbare bronnen.	39	39		
		AV3.3 Selecteren van de onderzoeksmethode	AV3.3.1 Je gebruikt de gegeven onderzoeksmethode.	AV3.3.1 Je gebruikt de gegeven onderzoeksmethode.	AV3.3.1 Je kiest, uit een gegeven lijst, een onderzoeksmethode die past bij de hoofdvraag.	AV3.3.1 Je kiest een onderzoeksmethode die past bij de hoofdvraag.	39	39		
		AV3.4 Opzet en planning van het onderzoek	AV3.4.1 Je neemt kennis van het stappenplan en de planning.	AV3.4.1 Je neemt kennis van het stappenplan en de planning.	AV3.4.1 Je stelt een stappenplan op voor het onderzoek en maakt een planning.	AV3.4.1 Je stelt een stappenplan voor het onderzoek op en maakt een planning.	39	39		
		AV3.5 Uitvoeren van een onderzoeksmethode	AV3.5.1 Je voert het onderzoek uit volgens het stappenplan en de planning.	AV3.5.1 Je voert het onderzoek uit volgens het stappenplan en de planning.	AV3.5.1 Je voert het onderzoek uit volgens je eigen stappenplan en planning.	AV3.5.1 Je voert het onderzoek uit volgens je eigen stappenplan en planning.	39	39		
		AV3.6 Verwerven en beoordelen van informatie	AV3.6.1 Je selecteert informatie op basis van een gegeven (invulschema). Bij gebruik van internet kun je gegeven trefwoorden gebruiken.	AV3.6.1 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je gegeven trefwoorden gebruiken.	AV3.6.1 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken en gebruik maken van geavanceerd zoeken.	AV3.6.1 Je bepaalt hoe je de benodigde informatie het best uit de informatiebron(nen) kunt selecteren. Bij gebruik van internet kun je geschikte trefwoorden gebruiken en gebruik maken van geavanceerd zoeken.	39	39		
			AV3.6.2 Je verzamelt relevante informatie en maakt daaruit een relevante keuze met behulp van aanwijzingen.	AV3.6.2 Je verzamelt relevante informatie en maakt daaruit een relevante keuze met behulp van aanwijzingen.	AV3.6.2 Je verzamelt relevante informatie en maakt daaruit een relevante keuze.	AV3.6.2 Je verzamelt relevante informatie en maakt daaruit een relevante keuze.	39	39		
			AV3.6.3 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag met behulp van aanwijzingen.	AV3.6.3 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag met behulp van aanwijzingen.	AV3.6.3 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag.	AV3.6.3 Je beoordeelt de informatie op bruikbaarheid en betrouwbaarheid voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag.	39	39		
			n.v.t.	n.v.t.	AV3.6.4 Je vergelijkt informatie uit verschillende bronnen met elkaar en weegt de verschillen.	AV3.6.4 Je vergelijkt informatie uit verschillende bronnen met elkaar en weegt de verschillen.	39	39		
		AV3.7 Verwerken van informatie	AV3.7.1 Je verwerkt de gevonden informatie aan de hand van aanwijzingen.	AV3.7.1 Je verwerkt de gevonden informatie aan de hand van aanwijzingen.	AV3.7.1 Je verwerkt de gevonden informatie.	AV3.7.1 Je verwerkt de gevonden informatie.	39	39		
			AV3.7.2 Je formuleert een antwoord op de onderzoeksvraag.	AV3.7.2 Je formuleert een antwoord op de deelvragen en de hoofdvraag.	AV3.7.2 Je formuleert een antwoord op de deelvragen en de hoofdvraag.	AV3.7.2 Je formuleert een antwoord op de deelvragen en de hoofdvraag.	39	39		
			n.v.t.	n.v.t.	AV3.7.3 Je trekt relevante conclusies uit het onderzoek.	AV3.7.3 Je trekt relevante conclusies uit het onderzoek.	39	39		
		AV3.8 Presenteren van de onderzoeksresultaten.	AV3.7.4. Je vermeldt de gebruikte bronnen in een literatuurlijst.	AV3.7.4. Je vermeldt de gebruikte bronnen in een literatuurlijst.	AV3.7.4. Je vermeldt de gebruikte bronnen in een literatuurlijst die voldoet aan opgegeven eisen.	AV3.7.4. Je vermeldt de gebruikte bronnen in een literatuurlijst die voldoet aan de APA eisen.	39	39		
			AV3.8.1 Je presenteert de onderzoeksresultaten in een schriftelijk verslag, volgens een gegeven format.	AV3.8.1 Je presenteert de onderzoeksresultaten in een schriftelijk verslag, volgens een gegeven format.	AV3.8.1 Je presenteert de onderzoeksresultaten op een voor het doel geschikte wijze.	AV3.8.1 Je presenteert de onderzoeksresultaten op een voor het doel en publiek geschikte wijze.	39	39		
		AV3.9 Evalueren	AV3.8.2 Je doet in een korte mondelinge presentatie verslag van het onderzoeksresultaat.	AV3.8.2 Je doet in een korte mondelinge presentatie verslag van het onderzoeksresultaat.	AV3.8.2 Je doet in een mondelinge presentatie verslag van de onderzoeksresultaten op een voor het doel geschikte wijze.	AV3.8.2 Je doet in een mondelinge presentatie verslag van de onderzoeksresultaten op een voor het doel en publiek geschikte wijze.	39	39		
			AV3.9.1 Je evalueert het onderzoeksproces aan de hand van aanwijzingen.	AV3.9.1 Je evalueert het onderzoeksproces aan de hand van aanwijzingen.	AV3.9.1 Je evalueert het onderzoeksproces en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	AV3.9.1 Je evalueert het onderzoeksproces en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	39	39		
		AV4. Presentatie-vaardigheid	AV4. Je geeft een mondelinge presentatie waarin je rekening houdt met het publiek.	AV4.1 Bepalen van de inhoud van een presentatie	AV3.9.1 Je evalueert de resultaten van het onderzoek aan de hand van aanwijzingen.	AV3.9.1 Je evalueert de resultaten van het onderzoek aan de hand van aanwijzingen.	AV3.9.1 Je evalueert de resultaten van het onderzoek.	AV3.9.1 Je evalueert de resultaten van het onderzoek en geeft aan welk vervolgonderzoek nodig is.	39	39
					n.v.t.	n.v.t.	AV4.1.1 Je kiest een onderwerp voor je presentatie.	AV4.1.1 Je kiest een onderwerp voor je presentatie.	39	39
				AV4.2 Bepalen van de vorm en opbouw van de presentatie	AV4.1.2 je bakent af welke aspecten van het onderwerp in de presentatie aan de orde komen.	AV4.1.2 je bakent af welke aspecten van het onderwerp in de presentatie aan de orde komen.	AV4.1.2 Je maakt een presentatie met een heldere opbouw (een begin, middenstuk en afronding).	AV4.1.2 Je maakt een presentatie met een heldere opbouw (een begin, middenstuk en afronding).	39	39
					AV4.2.1 Je maakt een presentatie met een heldere opbouw.	AV4.2.1 Je maakt een presentatie met een heldere opbouw.	AV4.2.2 Je houdt je aan de afgesproken lengte van de presentatie.	AV4.2.2 Je houdt je aan de afgesproken lengte van de presentatie.	39	39
					n.v.t.	AV4.2.2 Je houdt je aan de afgesproken lengte van de presentatie.	AV4.2.3 Je houdt in je presentatie rekening met de doelgroep.	AV4.2.3 Je presentatie is afgestemd op de doelgroep.	39	39
				AV4.3 Adequate hulpmiddelen gebruiken	n.v.t.	AV4.3.1 Je gebruikt een of enkele geschikte hulpmiddelen voor je presentatie, zoals PowerPoint en/of audio- of videofragmenten.	AV4.3.1 Je maakt een keuze uit hulpmiddelen voor je presentatie, zoals PowerPoint en/of audio- of videofragmenten.	AV4.3.1 Je maakt een geschikte keuze uit hulpmiddelen voor je presentatie, zoals PowerPoint en/of audio- of videofragmenten.	39	39
					n.v.t.	AV4.3.2 Je maakt gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	AV4.3.2 Je maakt functioneel gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	AV4.3.2 Je maakt functioneel en afwisselend gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	39	39
					n.v.t.	AV4.3.2 Je maakt gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	AV4.3.2 Je maakt functioneel gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	AV4.3.2 Je maakt functioneel en afwisselend gebruik van tabellen, foto's, (schematische) tekeningen, kaartjes en/of tijdbalken.	39	39

SLO Leerdoelenkaart aardrijkskunde: gedifferentieerde beheersingsniveaus voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs

Kern	Leerdoel	Subkern	Niveau BB	Niveau KGT	Niveau havo	Niveau vwo	Kerdoelen toegepast bij vmbo	Kerdoelen toegepast bij havo-vwo
AV4. Presentatie-vaardigheid	AV4. Je geeft een mondelinge presentatie waarin je rekening houdt met het publiek.	AV4.4 Presenteren	AV4.4.1 Je spreekt duidelijk, goed hoorbaar en niet te snel.	AV4.4.1 Je spreekt duidelijk, goed hoorbaar en niet te snel.	AV4.4.1 Je spreekt duidelijk, goed hoorbaar en niet te snel.	AV4.4.1 Je spreekt duidelijk, goed hoorbaar en niet te snel.	39	39
			n.v.t.	AV4.4.2 Je hanteert correct taalgebruik.	AV4.4.2 Je hanteert correct taalgebruik.	AV4.4.2 Je hanteert correct taalgebruik dat is afgestemd op het publiek.	39	39
			n.v.t.	AV4.4.3 Je hebt geregeld oogcontact met het publiek.	AV4.4.3 Je hebt geregeld oogcontact met het publiek.	AV4.4.3 Je hebt geregeld oogcontact met het publiek en gebruikt de juiste gebaren en gezichtsuitdrukking.	39	39
		AV4.5 Vragen beantwoorden	AV4.5.1 Je beantwoordt vragen uit het publiek.	AV4.5.1 Je geeft heldere en duidelijke antwoorden op vragen.	AV4.5.1 Je hebt aandacht voor vragen uit het publiek.	AV4.5.1 Je hebt aandacht voor vragen uit het publiek.	39	39
			n.v.t.	n.v.t.	AV4.5.2 Je geeft heldere en duidelijke antwoorden op vragen.	AV4.5.2 Je geeft heldere en duidelijke antwoorden op vragen.	39	39
		AV4. 6 Evaluatie en reflectie	AV4.6.1 Je vraagt je af of de vorm van je presentatie (nog) beter kan.	AV4.6.1 Je evalueert de vorm van de presentatie van je zelf en van anderen aan de hand van aanwijzingen.	AV4.6.1 Je evalueert de vorm van de presentatie van je zelf en van anderen en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	AV4.6.1 Je evalueert de vorm van de presentatie van je zelf en van anderen en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	39	39
			AV4.6.1 Je evalueert de inhoud van de presentatie van je zelf en van anderen,	AV4.6.1 Je evalueert de inhoud van de presentatie van je zelf en van anderen aan de hand van aanwijzingen.	AV4.6.1 Je evalueert de inhoud van de presentatie van je zelf en van anderen en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	AV4.6.1 Je evalueert de inhoud van de presentatie van je zelf en van anderen en geeft aan welke verbeteringen mogelijk zijn.	39	39